

پایه :	۱	موضوع :	بداية النحو
تاریخ :	۹۲/۰۳/۱۱	ساعت :	۱۰:۳۰

پاسخنامه مدارس شهرستان

نام کتاب: از المرفوعات تا آخر

لطفاً به همه سؤالات تستی و ۸ سؤال تشریحی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه به سؤال آخر نمره داده نمی‌شود (تستی ۱ و تشریحی ۲ نمره)

سؤالات تستی:

۱. در آیه شریفه «وَأَنْفُسُهُمْ كَانُوا يَظْلِمُونَ»
 ا. تقدیم معمول خبر بر خبر «کان» واجب است
 ب. تقدیم معمول خبر بر «کان» و اسم و خبرش واجب است
 ج. تقدیم معمول خبر بر «کان» جایز است
 د. تقدیم معمول خبر بر «کان» و اسم و خبرش ممنوع است
۲. کدام گزینه در مورد لای نفی جنس صحیح نیست؟
 ا. حذف خبر «لا»ی نفی جنس در صورت وجود قرینه، زیاد است
 ب. اسم «لا»ی نفی جنس گاهی به صورت شبه مضاف می‌آید و منصوب می‌شود
 ج. برای عملکرد «لا»ی نفی جنس حرف جر نباید بر سر «لا» داخل شود
 د. اسم و خبر «لا»ی نفی جنس می‌تواند نکره یا معرفه باشد
۳. کلمه «الحسین» در جمله «علی قام و الحسین اکرمته معه» چه اعرابی دارد؟
 ا. واجب النصب
 ب. واجب الرفع
 ج. متساو فی الرفع و النصب
 د. راجح النصب
۴. «معارف»، کلمه «إذا» و «عند» به ترتیب ... هستند.
 ا. واجب الاضافة - واجب الاضافة به جمله - ممتنع الاضافة
 ب. ممتنع الاضافة - واجب الاضافة به جمله خبریه - واجب الاضافة به مفرد
 ج. ممتنع الاضافة - واجب الاضافة به مفرد - واجب الاضافة به مفرد
 د. واجب الاضافة به جمله - واجب الاضافة به مفرد - واجب الاضافة به جمله خبریه

سؤالات تشریحی:

۱. حکم خبر مشتق و جامد را از لحاظ مطابقت با مبتدا بنویسید. ۱۶۹-۱۷۰
 المشتق ان كان رافعاً لضمير المبتدا يجب مطابقتها مع المبتدا في الجنس والعدد و آلا فهو كالفعل و اما الجامد فلا يحتاج الى المطابقة.
۲. الغاء و تعليق را در افعال قلوب معنا کرده و حکم آن را - از جهت جواز و وجوب - توضیح دهید. ۲۰۸
 الالغاء جائز و هو ابطال عمل افعال القلوب لفظاً و محلاً. التعليق واجب و هو ابطال عملها لفظاً لا محلاً.

۳. مفعول فيه و عامل آن را در موارد زیر معین نموده و توضیح دهید در هر کدام، عامل از جهت ذکر و حذف چه حکمی دارد؟ ۲۸۲-۲۸۳
 ا. ا. الآن و قد عصيت قبل و كنت من المفسدين:
 ج. مفعول فيه کلمه «الآن» و عامل آن فعل «آمنت» محذوف و جایز الحذف است.
 ب. و الרכب اسفل منكم:
 ج. مفعول فيه کلمه «اسفل» و عامل آن «يكون» مقدر و واجب الحذف است.
 ج. يوم الجمعة ذهب فيه:
 ج. مفعول فيه کلمه «يوم الجمعة» و عامل آن «ذهبت» مقدر و واجب الحذف است.
 د. فأين تذهبون:
 ج. مفعول فيه کلمه «أين» و عامل آن «تذهبون» مذکور است.

* اعراب المستثنى به الآ على ثلاثة أقسام؛ الأول النصب و هي في ثلاثة مواضع، الثاني حسب ما يقتضيه العامل الذي قبل الآ، الثالث جواز الامرین النصب و البدلية ... ۳۲۵-۳۲۶

۴. أ. مستثنى در چه مواردی منصوب می شود و در چه جایی به حسب عامل قبل از «الآ» اعراب می پذیرد؟ ب. در آیه شریفه «وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ» اعراب مستثنی چیست؟ چرا؟

أ. در سه جا منصوب می شود: ۱. استثناء تام متصل موجب ۲. استثناء تام منقطع ۳. استثناء متصل و منقطع (اذا تقدم المستثنى على المستثنى منه). در استثناء مفرغ به حسب اقتضای عامل معرب می شود ب. مستثنی (كلمة «الله») مرفوع است، زیرا فاعل برای «يعلم» می باشد.

۵. معنای حروف جرّ در موارد زیر چیست؟ ۳۵۴-۳۵۵-۳۵۶

- أ. إِنَّكُمْ ظَلَمْتُمْ أَنْفُسَكُمْ بِالْحَاذِرِ الْعَجَلِ:
ب. اهْبِطْ بِسَلَامٍ:
ج. وَالْأَمْرُ إِلَيْكَ:
د. ذَهَبَ اللَّهُ بِنُورِهِمْ:
ج. السببية
ج. المصاحبة
ج. الاختصاص
ج. التعديّة.

۶. شرط عطف، در عطف اسم بر فعل، عطف فعل بر فعل و عطف جمله بر جمله چیست؟ ۴۰۹

عطف اسم بر فعل: شرطه مشابهة الاسم للفعل. عطف فعل بر فعل: اتحادهما في الزمان و اذا كانا مضارعين يجب ان يكونا متحدًا في الاعراب و النفي و الاثبات. عطف جمله بر جمله: يشترط - على المشهور - اتفاقهما في الخبرية و الانشائية.

۷. اشكال «اسم فاعل» و شرائط عمل آن را بنویسید. ۴۲۳

هو على شكلين: ۱. مقرون به آل الموصولة فلا يشترط في عمله شيء ۲. غير مقرون بأل الموصولة فيشترط في عمله ان يكون مبتدأ معتمداً على النفي او الاستفهام او خبراً او صفةً او حالاً و ان يكون زمانه حالا او استقبالاً و عدم كونه مصغراً و عدم فصله من معموله باجنبی.

* ينقسم اسم الفعل باعتبار صوغه على قسمين؛ الاول سماعی و هو على ضربين: مرتجل و منقول، و المنقول على ثلاثة انواع: من جار و مجرور و من ظرف مكان و من مصدر. والثاني قياسي و هو منحصر في «فعل».

۸. اسم فعل را تعريف کرده و برای هر کدام از اقسام فوق یک مثال بنویسید. ۴۳۵

اسم مبنی يدل على معنى الفعل و يعمل عمله من غير أن يقبل علامته. مرتجل: هيهات. منقول از جار و مجرور: عليك. از ظرف مكان: امامك. منقول از مصدر: روید. قياسي: نزال.

۹. شرائط ساختن فعل تعجب را بنویسید. ۴۶۴

فعل ثلاثی مثبت متصرف معلوم تام و قابل تفاوت که صفة مشبّهه آن بر صيغة «افعل» نباشد.